

Til: Kommunerne

Dokumentnummer
583323
Dato
27 03 2019
Sagsbehandler:
JNK
Direkte: +45 36 13 16 23

CVR nr: 29 89 65 69
EAN nr: 5798000016798

Baggrund for nye muligheder med flextur og plustur

Movia gennemfører medio 2019 en ny model for flextur og en ny mulighed for plustur.

Også fremover vil kommunerne skulle beslutte, om de vil servicere borgere og virksomheder med flextur. Kommunerne vil i tillæg kunne vælge mellem en række tilvalgsmuligheder til flexturproduktet, som gør det muligt at tilpasse servicen til den enkelte kommunes behov og samtidig sikre, at flextur er en service som borgere og virksomheder kender på tværs af kommunegrænser.

Som noget nyt tilbyder Movia også at kommunerne kan servicere borgere og virksomheder med plustur. Plustur findes allerede i de jyske trafikskaber. Borgerne kan kun bestille en plustur digitalt via rejseplanen og plusture bestilles som til- eller frabringertrafik til en bus- eller en togrejse. Kommunerne kan beslutte at tilbyde plustur uden at tilbyde flextur.

Flextur er kollektiv transport mellem adresser, der typisk anvendes af ældre

Flextur blev indført i 2000 i kommunerne i Vestsjællands Trafikskab og i dag har 33 kommuner i Movia besluttet at servicere borgere og virksomheder med flextur.

Kommunerne har med flextur mulighed for at sikre service særligt i områder eller tidspunkter med få passagerer og samtidig spare udgifter ved at reducere i rutekørslen med busser.

Flextur er et åbent produkt, dvs. det kan ligesom bus og tog bruges af alle og til alle turformål. En flextur skal bestilles senest to timer før afgang, koster en særlig takst og kunderne kan opleve at køre omveje for at andre passagerer kan køre med samme bil på dele af turen. Erfaringen er, at de der bruger flextur i byerne i højere grad er ældre, og oftere også har hjælpemidler med. Det indikerer, at de har vanskeligt ved at benytte bus og tog. I alt er 65 pct. af kunderne i flextur 70 år eller ældre.

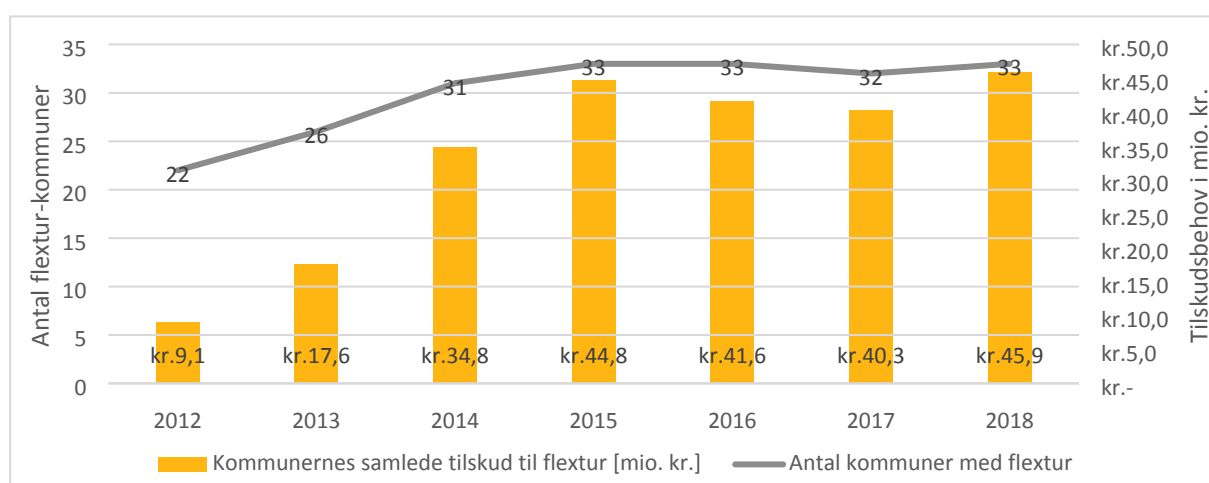
Flextur udgør knap 11 pct. af Movias flextrafik målt på passagerer og 7 pct. af de samlede driftsomkostninger til flextrafik. Den øvrige flextrafik er trafik, som kommuner og regioner visiterer borgerne til. Kommunernes udgift til flextur var i 2018 ca. 46 mio. kr. og der blev kørt 410.000 passagerer.

Movia har i perioden 2016-2018 gennemført en række forsøg med kommuner mhp. at udvikle flexturproduktet i en retning, som bedre understøtter kommunernes servicebehov og økonomi.

- *Forsøg med dobbelt takst i byområder* (Lolland, Kalundborg, Guldborgsund, Vordingborg og Holbæk kommuner).
- *Forsøg med lukning af byområder for flexture* (Ringsted Kommune)
- *Forsøg med stoppestedsbaseret flextur i byområder* (Næstved Kommune)
- *Forsøg med mulighed for medtagelse af barnevogne på flexture* (Ringsted Kommune)
- *Forsøg med gratis flextur til udvalgt adresse* (Gladsaxe Kommune)

Væksten i kommunernes udgifter til flexitur er relativt stabiliseret siden 2015, hvilket nok primært skyldes, at flere kommuner har valgt at bruge den højere grundtakst på 36 kr. En opgørelse over udviklingen fremgår af nedenstående figur 1.

Figur 1: Udvikling i kommunernes samlede tilskud til flexitur

Forsøg med plustur – få ture og ny målgruppe

I marts 2018 påbegyndte Movia et forsøg, hvor det blev muligt for borgere at bestille flexitur gennem rejseplanen (plustur) som til-/frabringer til bus eller tog. Forsøget startede i Kalundborg og Roskilde i marts 2018 og siden er Holbæk, Sorø og Næstved kommet med i forsøget fra efteråret. De foreløbige resultater er gode. Der er relativt få ture og en beskedne kommunal udgift. Movia vurderer, at det hænger sammen med, at plustur kun tilbydes, når der ikke er et godt alternativ med bus og tog. Til forskel fra flexitur er passagerne, der bruger plustur, primært under 60 år, og den største gruppe er passagerne på 20-40 år – altså umiddelbart den typiske bruger af rejseplanen, der er en digital tjeneste.

Ny model med fleksibel flexitur og ny plustur i rejseplanen

Den nye model indeholder to generelle åbne produkter, som alle borgere kan benytte, når det er besluttet, at produktet findes i kommunen.

1. Det ene produkt er plustur. Plustur kan kun bestilles via rejseplanen og kombineres med bus og tog, hvor det er muligt. I tilfælde, hvor der ikke kan skiftes til bus eller tog, vil der blive tilbudt plustur hele vejen. Plustur afregnes til en fast takst på 21 kr. uafhængigt af rejselængde, men de fleste rejser vil være under 10 km. Plustur er primært til kunder, der bruger bus og tog, og som kan anvende rejseplanen. Plustur øger rækkevidden af den kollektive transport og giver mulighed for at komme helt frem – også når det er langt fra den nærmeste bus på det aktuelle tidspunkt. Tilbud af plustur forudsætter at kommunen sammen med Movia udvælger en række stationer og busstoppesteder, hvor der hensigtsmæssigt kan foretages skift mellem plustur og bus/tog.

2. Det andet produkt fastholder navnet flextur og ligner på en række områder den kendte flextur. Men når en kommune fremover beslutter at have flextur, skal kommunen tage stilling til en række serviceelementer, så flexturproduktet tilpasses den enkelte kommunes egne behov. Disse serviceelementer gælder for flexture, der foregår inden for den enkelte kommune. Den generelle takst for flextur vil være 36 kr. for de første 10 km og herefter 6 kr. per km kørsel. Kommunerne kan beslutte, at de vil have en særlig lav takst på 24 kr. for kommuneinterne flexture. Kommunerne kan også beslutte, om der skal være en særlig høj bytakst på enten 48 eller 60 kr. i byområder. Fastlæggelsen af et byområde sker i dialog mellem kommunen og Movia. Ligeledes kan en kommune beslutte, at der skal være gratis kørsel til/fra udvalgte destinationer, f.eks. dagcentre for ældre, kulturhuse eller lignende. Flextur retter sig primært mod kunder, der har vanskeligt ved at benytte bus og tog og kunder, som ikke har mulighed for at benytte rejseplanen. Ved ture der bestilles online opnår passagerne en rabat på 10 pct. på taksten, svarende til 32 kr. eller 21 kr. for de første 10 km.

De nye modeller træder i kraft 1. juli 2019. De nuværende forsøg og pilottest i flextur ophører derfor også senest 1. juli 2019. Movia vil optage dialog med kommunerne om, hvordan de ønsker at beslutte services med den nye flextur/plusturordning. De kommuner, der i dag har forsøgsordninger kan vælge, om de vil fortsætte med henholdsvis gratis kørsel til/fra adresser, og høj takst på 48 kr. eller 60 kr. i byer. Næstved Kommune vil kunne erstatte deres forsøg med lukket flextur i og mellem byer med en høj takst i byer. Endelig kan pilotkommunerne med plustur som forsøg selvfølgelig vælge at lade plustur overgå til normal drift.

Alle kommuner kan selv bestemme, om de vil tilbyde plustur og/eller flextur som service i deres kommuner, og om de ønsker at gøre brug af de mulige serviceelementer for de flexture, der kører internt i kommunen. Kommunerne kan indføre flextur med ned til en måneds varsel. Implementeringen af plustur i nye kommuner vil skulle ske gradvis efter 1. juli 2019, fordi plustur forudsætter en dialog mellem Movia og kommunen om hvilke busstoppesteder og stationer der er egnede som skiftsteder mellem plustur og bus/tog.

Økonomien i flextur og plustur

En kommunes udgift til den enkelte flextur eller plustur udgøres af en vognmandsbetaling for udførelsen af selve turen (fratrasket brugerbetalingen) samt en betaling til Movia pr. passager, der dækker andre udgifter til kørselssupport, passagerservice og administration.

Andre udgifter inkluderer alle de udgifter, der er knyttet til at drive flextur og plustur. I 2018 var den realiserede betaling for andre udgifter pr. passager 35 kr. Tilsammen udgør andre udgifter følgende poster:

1. Kørselssupport (25 pct.): Trafikstyring, planlægning, IT-licenser, IT-udvikling m.v.
2. Passagerservice (50 pct.): Kundecenter, handicapsekretariat m.v.
3. Øvrige udgifter (25 pct.): Administrative udgifter til løn, inventar m.m., der ikke er omfattet af kørselssupport eller passagerservice

I 2018 har Movia en selvbetjeningsandel hos brugerne af flextur på 38 pct. hvilket er næsten dobbelt så højt som det trafikselskab, der ligger næsthøjest i Danmark. Modtagelsen af kundeopkald i Movias Kundecenter udgør en væsentlig andel af betalingen til Movia. Den gennemsnitlige udgift var i 2017

17,20 kr. pr. kald. Hvis andelen af ture bestilt online øges, vil betalingen til Movia blive reduceret. Derfor gives der 10 pct. rabat på taksten til passagerer, der bestiller flextur online. Det er forventningen, at indførelsen af plustur vil bidrage til, at andelen af onlinebestilte ture øges.

Bilag 1: Effekten af forsøg i flexitur

Nedenfor opsummeres de overordnede erfaringer fra de enkelte forsøg i flexitur.

- *Dobbelt takst i byområder.* Det blev muligt for kommunerne at lave forsøg med forhøjet (dobbelt) takst i byområder. Forsøg med dobbelttakst grundtakst (72 kr.) i Lolland Kommune resulterede i en reduktion i antallet af ture og udgift med 90 pct. (er afsluttet). Forsøg med dobbelt kommunetakst (48 kr.) i Kalundborg, Guldborgsund, Vordingborg og Holbæk kommuner viser en reduktion i antallet af ture på 40-55 pct. og udgiften med 55-65 pct.
- *Lukning af byområder.* I Ringsted Kommune har der været forsøg med helt at lukke for brugen af flexitur internt i Ringsted og Benløse byområde i 2016 (er afsluttet).
- *Stoppestedsbaseret flexitur i byområder.* Siden 2015 har Næstved Kommune haft et forsøg, hvor der lukkes for muligheden for at benytte flexitur internt i byområder i kommunen. Kørsel mellem adresser i landområder og byområder kan kun ske til/fra udvalgte stoppesteder i byerne.
- *Barnevogne:* I Ringsted Kommune er der forsøg med medtagning af barnevogne i flexitur. Der er hidtil kun foretaget én rejse med flexitur, hvor der er medtaget en barnevogn siden forsøget startede medio 2016.
- *Gratis flexitur til udvalgt adresse.* I Gladsaxe Kommune har det siden januar 2018 været gratis at køre til/fra kulturstationen 'Telefonfabrikken' fra/til adresser i kommunen. Der bestilles nu næsten kun gratis ture til/fra Telefonfabrikken, og antallet af ture er øget med knap 500 pct. (fra i gennemsnit 30 ture pr. måned i 2017 til 180 ture i 2018) og kommunens udgift med over 700 pct. (fra i gennemsnit 3.000 kr. pr. måned i 2017 til 22.000 kr. i 2018).

Bilag 2: Udviklingen i flexitur (antal passagerer, kommuner og udgift)

	Antal flexitur-kommuner	Udgift [mio. kr.]	Antal passagerer
2012	22	kr. 9,1	78.000
2013	26	kr. 17,6	155.000
2014	31	kr. 34,8	299.000
2015	33	kr. 44,8	399.000
2016	33	kr. 41,6	395.000
2017	32	kr. 40,3	389.000
2018	33	kr. 45,9	411.000